

Д. В. Черв'як,

здобувач вищої освіти ступеня магістра

ДЗ « Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

науковий керівник: **О.П. Гетьман**, викладач кафедри дизайну

ДЗ « Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ЗАЧІСКИ ЗАСОБАМИ БІОНІКИ

Пройшовши довгий етап еволюції, зачіска отримала свою історію, вона сформувалася як частина туалету людини, набувши певного розвитку та детального вивчення у сьогоденні. Тому термін «моделювання зачіски» характеризується як мистецький напрям і галузь науки. З одного боку моделювання постає як мистецтво художнього оформлення зачіски, створення єдиного образу у поєднанні з костюмом, макіяжем та аксесуарами. З іншого боку як технічне й технологічне створення зачіски, що вивчає сам предмет моделювання. Опанувати моделювання як вид мистецтва, спроможна людина яка має креативний й творчій потенціал, розвинуту уяву, гарний смак.

Побудова природних форм у моделюванні зачіски є відповідальним етапом у роботі перукаря, адже постає питання над особливістю обранням та характеристикою засобів з виокремлення біонічних характеристик живої природи у створенні зачіски.

Проблемам дизайну зачіски як особливого виду мистецтва, що перетворює її на феномен культури, присвячені праці І. Борща, С. Лубянської; до питань формоутворення у дизайні на основі біоніки звертались М. Абрамчук, Ю. Лебедева, Т. Ніколаєва, Н. Чугая, О. Шандренко;

вплив біонічних форм на принцип формоутворення зачісок розглянуто у статті Ю. Шмегельської.

Для розкриття сутності теми дослідження, розглянемо поняття «біоніка».

Біоніка – наука в повному змісті творча, що сприяє активному перетворенню природи і створенню нового, штучного середовища наслідуючи живу природу, але лише в аспекті людських задач. Біоніка займається дослідженням усіх факторів, що стосуються живих організмів, разом узятих [5].

Автор Т. Ніколаєва зазначає, що біоніка – це напрям наукового характеру, що на основі досліджень технологічних процесів живої природи, її конструктивних форм, тектонічних структур, впроваджує їх у використання дизайну, архітектури та техніки [4].

Ю. Шмегельська розглядає біоніку як науковий напрям, який досліджує конструкції і форми, тектонічні структури і технологічні процеси живої природи та їх використання в різних напрямках дизайну. Завдяки дослідженням біонічних об'єктів можливе вдосконалення зовнішніх форм, структурних і технологічних рішень сучасних зачісок шляхом асоціативних взаємозв'язків між творчим джерелом та створенням моделей [4].

Підсумовуючи вищезазначену трактовку понять, варто зауважити, що біоніка – це порівняно недавно створений науковий напрям, що досліджує спрощені та складні конструкції, силуетні та геометричні форми, тектонічні структури і технологічну побудову процесів живої природи та їх новітнє впровадження в різні сфери життєдіяльності людини, з метою запозичення першооснови для відтворення аналогів [1].

Головним пізнавальним методом біоніки постає метод функціональних аналогів, або співставлення принципів та засобів формоутворення різноманітних виробів та живої природи. Мається на увазі не копіювання природних форм, а творче осмислення з метою органічного перетворення.

Моделювання зачісок засобами біоніки може використовуватися також під час створення повсякденних та видовищних зачісок [4].

У біоніці процес відтворення незвичайних природних форм засобами об'ємного моделювання виступає не тільки як засіб пізнання законів формоутворення живої природи, але й як інструмент безпосереднього вирішення теоретичних та практичних задач, котрі постають перед майстром [4]. Важливо дотримуватися гармонізації форм біонічних аналогів живих істот з метою їх трансформації у зачіску.

Моделюючи зачіску на основі біоніки варто враховувати певні етапи її створення, а саме [6]:

1 етап – дослідний.

На даному етапі відбувається вивчення джерела творчості за допомогою візуального спостереження. Виконуються замальовки джерела, які носять натуралістичний характер. Перукар аналізує форму, пропорції, пластику джерела, фактуру його поверхні і колористичне рішення. Якщо джерелом творчості є представник живого світу (тварини, комахи, птахи, риби) тоді спостерігається його поведінка, манера пересування, характерні пози.

2 етап – аналітичний.

Аналізуються і виявляються характерні особливості джерела творчості, виділяють його характерні ознаки. Такими ознаками можуть бути незвичайна форма джерела, пропорційне членування форми, ритмічна організація елементів форми, фактура, колірне рішення. На основі замальовок попереднього етапу виконується серія фор-ескізів, в яких джерело трансформується в умовно-узагальнений стилізований образ. Створюються ескізи зачісок-образів.

На даному етапі перукар повинен абстрагувати своє мислення у ескізі, свідомо ігноруючи другорядні властивості джерела і вміти виокремлювати головні особливості.

3 етап – ескізний.

Виділена головна ознака джерела приймається над серією ескізів для створення образу. Образ стилізується і узагальнюється, а головним завданням постає збереження образно-асоціативного зв'язку з джерелом натхнення.

Працюючи над природними формами, перукар виділяє наступні характерні ознаки [6]:

- пластичну організацію природної форми;
- ритмічну організацію членувань і ліній форми живої природи;
- елементи форми і її дрібні деталі, що додають їй своєрідність;
- характерну орнаментацию джерела;
- фактуру поверхні форми джерела;
- колірну гама джерела;
- характерні пози і манера і манера поведінки;
- емоційний вплив живої форми на глядача.

У процесі моделювання зачіски засобами біоніки, перукар знаходиться у постійному пошуку оригінальних за фактурою, формою, кольором ідей для втілення творчого задуму. На основі використання форм неорганічної та живої природи відкриваються можливості для побудови різноманітних зачісок, які можуть призначатися як у повсякденному житті, так і на видовищних заходах.

У своїй професійній діяльності перукарі мають можливість вивчати природні форми та відбирати найбільш цікаві для того, щоб у подальшому стилізовано імітувати їх у своїх витворах, акцентуючи увагу на головну ідею, розробляючи композиційну побудову та засоби технологічної реалізації, виготовлення декоративних елементів, підбір одягу, аксесуарів, макіяжу та зачісок побутового і видовищного призначення. Розвиток перукарського мистецтва в сучасній індустрії моди тісно пов'язаний із процесом дослідження біонічних характеристик живої природи і втіленням їх у моделювання зачіски.

Тому постає питання перспективи подальшого розвитку та пошуку нових біонічних форм та технологій виконання зачісок для застосування у теоретичних дослідженнях та для практичного розвитку і створення конкурентоспроможної вітчизняної індустрії краси.

Список літератури:

1. **Шмегельська Ю. В.** Тектонічні та біонічні складові дизайну зачіски / Шмегельська Ю. В. // Культура і мистецтво у сучасному світі. 2015. № 16. С. 240– 247.
2. Міжнародний фестиваль перукарського мистецтва, моди і краси «Кришталевий янгол». URL : <http://www.crystal-angel.com.ua/info/16-pro-festival-krishtaleviy-yangol.html>.
3. **Шмегельська Ю. В.** Українська культура ХХ століття – тривалий і складний шлях еволюційного зростання // XII Міжнар. наук.- практ. конф. «Культурний вектор розвитку України початку ХХІ століття: реалії і перспективи», 10–11 листопада 2016 р., м. Рівне. С. 20. 4. http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/shmegel_dis.pdf
5. <http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/9401/1/Sorokina%202018.pdf>
6. http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1218&T=07&lng=1&